

Societat | Isaac Vilalta | Actualitzat el 20/07/2019 a les 07:00

En marxa la cooperativa de missatgeria dels repartidors acomiadats de Deliveroo

Mensakas, Camper Diem i Cíclica: el cooperativisme també s'obre pas en sectors com l'arquitectura, la missatgeria, els transports i l'oci

Un dels treballadors de la cooperativa Mensakas | Adrià Costa

¿Mensakas (<https://twitter.com/MensakasApp>) és un projecte que neix a partir d'un grup de persones que treballàvem a Deliveroo i que havíem estat acomiadades. Volíem crear una alternativa que participés de forma justa en el comerç social, que no precaritzés el sector, que oferís un sou digne i que funcionés amb unes jerarquies totalment diferents?. Núria Soto és una de les impulsores d'aquesta iniciativa que no només contraposa de manera directa els abusos del mercat sinó que planteja una altra manera de fer les coses; una mostra de com l'economia social i el cooperativisme poden generar ocupació de qualitat.

[nointext]

El de Mensakas (<https://www.mensakas.com/>) és un més dels Projectes Singulares que busca millorar les condicions laborals del seu sector. Un cas amb certs paral·lelisme amb el de Camper Diem, una proposta cooperativa que es dedica a camperitzar furgonetes (<http://camperdiem.cat/>), és a dir, transformar una furgoneta en un vehicle habitatge que, a més, incorpora elements d'eficiència energètica i d'emissions baixes. O l'exemple de Cíclica, una cooperativa que a través d'una plataforma online, vol fer viable la rehabilitació energètica del parc d'habitatges de Catalunya (<http://ciclica.eu/ca/>). A través dels Projectes Singulares del Programa d'Economia Social del Departament de Treball (http://treball.gencat.cat/ca/ambits/economia_social/) han

aconseguit canalitzar les seves propostes laborals amb un plus qualitatiu pel que fa a les condicions de treball basada en els principis i valors del cooperativisme. Però, quines són les vies per a poder encarrilar aquest conjunt d'idees i valors?

La cooperativa Camper Diem transforma furgonetes en un vehicle habitatge que incorpora elements d'eficiència energètica

El Govern de la Generalitat promou la generació d'ocupació de qualitat mitjançant l'emprenedoria col·lectiva, l'enfortiment de l'economia social i solidària i el desenvolupament local. Aquest marc general funciona a través de la Xarxa d'Ateneus Cooperatius (<http://aracoop.coop/ateneus-cooperatius/>) -14 aquest any-, els Projectes Singulares -72- i altres programes transversals, emmarcats en el Programa d'Economia Social del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies (http://treball.gencat.cat/ca/ambits/economia_social/). Són els canals que permeten portar a la pràctica les diferents propostes.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=aUcnmfX6bMM>

En el cas de Camper Diem, Daniel Masip explica que "el nostre és un projecte de gran cost que, al ser una empresa petita, no podíem desenvolupar. Gràcies als Projectes Singulares, però, l'hem pogut tirar endavant i, en paral·lel, també hem creat llocs de treball".

Ubicats a Sabadell, Camper Diem posa sobre la taula una altra de les pretensions d'aquesta aposta cooperativa: la descentralització. I és que al llarg del territori han aparegut Projectes Singulares com Idària (<http://idaria.cat/>), una cooperativa d'inserció laboral situada a Llagostera; el Projecte Gluten Free (<https://glutenfree.blanes.cat/>), a Blanes; la cervesa artesana Capfoguer (<http://www.capfoguer.cat/>), a Santa Coloma de Gramenet; o el Territori de Masies (<http://territoridemasies.cat/>), a Riner, al Solsonès. Per aconseguir aquest desplegament hi ajuda molt, també, la Xarxa d'Ateneus Cooperatius amb presència no només a l'entorn de l'àrea metropolitana sinó també a l'Aran, a les Terres de l'Ebre, al Camp de Tarragona, a la Catalunya Central, a Ponent o a les comarques de Girona.

En Mario, repartidor de Mensakas, recollint els producte a Cal Rosset Foto: Adrià Costa

Funcionament assembleari

L'aposta pel format cooperativa és un dels elements comuns més fermes en tots els casos. Ara bé, perquè els diferents emprenedors es decideixen per aquesta opció? Núria Soto, de Mensakas, destaca la manera de funcionar assembleària: 'Els treballadors som els socis i el pes de les decisions és el mateix per a tothom; qui entra té el mateix poder de decisió que tots els seus companys'. A més, els diferents llocs de treball són rotatius i van creure que per aconseguir funcionar així, la millor forma era la de cooperativa.

El Programa d'Economia Social inclou aquest any 72 Projectes Singulars amb l'objectiu de crear ocupació des del cooperativisme

A Cílica, també defensen el model cooperatiu a partir d'una premissa prèvia. 'No és la ciutat la que pot ser sostenible, és la societat la que ha de ser sostenible. No ens fixem tant en les infraestructures, en els edificis, en els objectes construïts, com en les persones que habiten tot aquest espai?', justifica Joaquim Arcas, que afegeix que des d'aquest punt de vista la constitució com a cooperativa era per a ells un element prioritari perquè, al final, 'adquirir aquesta forma jurídica també està impulsant un canvi a nivell social, tant per com ens comportem nosaltres a nivell intern, dins de l'equip, com pel paper que desenvolupem com un agent més de la societat i que, d'alguna manera, té un paper en la transformació cap a una societat més equitativa'.

Vídeo: <https://www.youtube.com/watch?v=QhnLk0ARKZg>

És que la vessant social és l'empenta definitiva a l'hora d'apostar per una cooperativa. En dos sentits, com destaca Arcas, de portes endins -treball digne- i de portes enfora -responsabilitat social amb l'entorn-. Justament la celebració del Dia Internacional de les Cooperatives, el passat 6 de juliol, ha reivindicat les característiques de les cooperatives com a empreses centrades en les persones, el seu control democràtic, la prioritat en el desenvolupament humà i la justícia social; en definitiva, un treball digne i de qualitat.

Mensakas neix a partir de la cooperativització del treball d'un grup de repartidors amb bicicleta acomiadats de Deliveroo

«Els integrants de Cíclica venim tots de l'empresa lineal, amb un director general i anar baixant successivament fins al treballador», detalla Joaquim Arcas. «Amb la cooperativa, tots ens hem fet pròpia l'empresa. Tenim diferents punts de vista sense cap tipus de jerarquia i això ens aporta visions diverses que suposen una evolució per al projecte». A Mensakas, recorden d'on venen: «El projecte sorgeix de Riders por Derechos (<https://twitter.com/ridersxderechos?lang=ca>), un sindicat creat a partir d'un grup de persones acomiadades per Deliveroo. Ja no només volíem lluitar contra la forma de treballar d'empreses com Deliveroo i Globo sinó també mostrar que és possible crear una alternativa. Repartir en bicicleta ens agradava, però les condicions eren pèssimes. A partir d'aquesta situació vam crear la cooperativa», recorda Núria Soto.

D'aquí en va sortir un servei de missatgeria a restaurants, mercats i petits comerços en bicicletes i motos elèctriques -«intentem contaminar el mínim possible»-. La força de les cooperatives rau en el control democràtic de l'empresa però també, de portes enfora, deixa anar un missatge puntal. «Ens diferenciem de Globo o Deliveroo, principalment, perquè la rendibilitat la traiem de la missatgeria mentre que aquestes empreses estan donades d'alta a Hisenda com a explotació de recursos informàtics. Nosaltres no volem evadir impostos, no volem tenir treballadors en condició de falsos autònoms». I això crea sinèrgies: «Col·laborem amb d'altres empreses que segueixen la nostra mateixa línia, com d'altres cooperatives o empreses que estan responsabilitzades amb l'economia social».

Vídeo: <https://www.youtube.com/watch?v=UbdU4KFUZEE>

A Cíclica també miren més enllà dels resultats propis: «Va arribar un punt que vam trobar-nos amb la necessitat de traslladar a la realitat tot el que havíem après a l'escola. Ens vam ajuntar i vam començar a desenvolupar projectes en que tot el que havíem desenvolupat a través d'investigacions es convertissin en projectes reals al servei de la societat, volíem que els resultats d'aquestes estratègies fossin accessibles també al conjunt de la ciutadania i als agents vinculats a la rehabilitació». L'objectiu final, segons Arcas, era «posar a l'abast del màxim de gent i institucions possibles una informació que creiem que és valuosa, especialment tenint en compte els temps que corren en que la sostenibilitat és una prioritat i en que ens trobem amb forts problemes de pobresa energètica».

Arquitectura, missatgeria, transports, oci, alimentació, món rural. Són gotes que omplen la galleda dels Projectes Singulars i que compten amb més de 550 entitats treballant per la transformació social de forma conjunta arreu del territori. Una versió actualitzada del tots per un i un per tots que ve de totes bandes mentre s'estén cap a d'altres racons amb una llista bàsica de valors per aconseguir desenvolupar, simplement, un treball digne.